Raadsvoorstel Besluitvormend

Aanpassingen afvalbeleid Teylingen

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-22-265411
datum collegevergadering:	16 augustus 2022
datum raadsvergadering:	29 september 2022
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Heleen Hooij
behandelend ambtenaar:	Jasper van Velthoven
e-mailadres:	J.vanVelthoven@HLTsamen.nl
telefoon:	14 0252

Wij stellen voor:

1. In te stemmen met het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing per 2023 door een voorkeur uit te spreken voor een van de vier scenario's beschreven in de discussienota 'Aanpassingen afvalbeleid'.

Inleiding
Binnen de gemeente Teylingen is het uitgangspunt dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend moet zijn om de kosten voor het inzamelen en verwerken van het afval te dekken. Echter, sinds 2019 is er een tekort op het resultaat: de kosten zijn hoger dan de inkomsten. Deze tekorten worden gedekt uit de "voorziening egalisatie afval" (spaarpotje). Deze voorziening heeft tot doel om schommelingen in het tarief (lees: afvalstoffenheffing) dat huishoudens betalen te ondervangen. Na 4 jaar van onttrekking is de bodem van de "voorziening egalisatie afval" bereikt en dienen nieuwe keuzes gemaakt te worden.

De gestegen kosten in 2023 zijn deels ontstaan door de stijgende prijzen, maar ook door de toerekening van alle kosten die betrekking hebben op afval zoals bijvoorbeeld het verwijderen van bijplaatsingen en dumpingen en de vervanging van ondergrondse containers. Hierdoor zijn de lasten hoger dan de baten en is een tekort ontstaan op de afvalbegroting. De voorziening is leeg in 2023. Bij een tekort aan financiële middelen wordt dit ten laste van de algemene middelen gebracht.

In bijgevoegde discussienota vier scenario's uitgewerkt om tot een evenwicht te komen tussen de lasten en baten op het product afval.

Bestaand kader en context
Artikel 15.33 Wet milieubeheer
"Het gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan de gemeente een inzamelplicht heeft voor de huishoudelijke afvalstoffen die in een particuliere huishouding kunnen ontstaan."

Artikel 229, eerste lid, onder a en b van de Gemeentewet
“Het genot van door het gemeentebestuur verleende diensten (inzameling en verwijdering) of het gebruik van gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in onderhoud of in beheer zijn (beschikbaar gestelde inzamelmiddelen, gebruik 'milieustraat').”

Beoogd effect
Tot een evenwicht tussen de lasten en baten op het product afval te komen en daarmee een 100% kostendekkendheid.

Argumenten

1.1 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt van de gemeente Teylingen is dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend moet zijn. Dat is de afgelopen vier jaren niet het geval. Het uitgangspunt brengt evenwicht in de lasten en baten en haalt onzekerheden als een fluctuerende korting (afhankelijk hoeveel huishoudens aanspraak kunnen maken op de korting) eruit. Door deze ingreep komt de “pijn” bij de inwoners in een keer en is de verwachting dat extra ingrepen in de (nabije) toekomst niet noodzakelijk zullen zijn.

1.2 Voorziening is niet meer toereikend

Sinds 2019 wordt elk jaar geld uit de voorziening gehaald om de balans van het product afval sluitend te maken. In 2022 is de voorziening naar verwachting niet toereikend om het tekort af te dekken en zullen de algemene middelen worden aangesproken.

Kanttekeningen

1.1 Vervuiler betaalt

In het afvalbeleid is uitgegaan van de vervuiler betaalt, door een korting te geven op de afvalstoffenheffing. Dit loslaten kan mogelijk de motivatie bij inwoners om hun afval te scheiden verminderen. Dit geldt met name voor hoogbouw woningen, aangezien die ongelimiteerd hun afval kunnen wegbrengen naar de ondergrondse containers. Echter, door de afvalstoffenheffing te differentiëren naar een- en meerpersoonshuishoudens zal een zwaardere last bij huishoudens komen te liggen die in de regel meer afval produceren, dus het uitgangspunt blijft redelijk gehandhaafd.

1.2 Economische ontwikkelingen (inflatie)

Aangezien de inflatie sterk gestegen is in het afgelopen jaar, zijn er meer mensen die moeite hebben om de stijgende lasten te dragen, het laten stijgen van de afvalstoffenheffing draagt bij aan deze problematiek.

Afgelopen jaar hebben ongeveer 400 huishoudens aanspraak gemaakt op de kwijtschelding. Mogelijk zal dit aantal toenemen indien de afvalstoffenheffing stijgt, echter, hier is van te voren geen extra budget voor begroot in 2023.

1.3 Korting op de afvalstoffenheffing

De korting op de afvalstoffenheffing wordt op dit moment door ongeveer 74% van de inwoners in meer of mindere mate aanspraak gemaakt. Mogelijk wordt bij verhoging van de afvalstoffenheffing, de motivatie van de inwoners versterkt om minder restafval aan te bieden. De korting zal dan verder toenemen en dat is vooraf niet te begroten.

Financiële consequenties
Artikel 15.33, Wet Milieubeheer stelt dat de afvalstoffenheffing kostendekkend dient te zijn en dat is de afvalstoffenheffing op dit moment niet. In 2021 was de kostendekkendheid (dus: voor onttrekking uit de voorziening) 82%. Dit komt neer op een tekort van € 1.007.019,-.

Om tot een goede balans te komen zijn er twee mogelijkheden: inkomsten verhogen of uitgaven verlagen. Aangezien de inzameling net opnieuw is aanbesteed voor zowel de huis-aan-huis inzameling als de milieustraat en de verwerkingskosten voor het afval vast liggen kan aan de uitgavenkant weinig worden gesneden. Dan blijft de inkomstenkant over.

Kiezen voor aanpassingen aan de inkomstenkant komt neer op het verhogen van de afvalstoffenheffing. In de discussienota - met vier scenario's - zijn de gevolgen voor de afvalstoffenheffing per huishouden doorberekend. Het tekort over 2022 van € 828.547 wordt in de Tweede Voorgangsrapportage 2022 opgenomen.

De korting op de afvalstoffenheffing zoals deze in het nieuwe afvalbeleid 2021 is vastgesteld, is nooit mee begroot zoals ook blijkt uit de doorrekening (zie bijlage: Financiering kosten voor Afvalbeleid 2021-2024 (Optie 3); raadsbesluit maart 2020). Een groot deel van het tekort over 2021 kan daarmee worden verklaard.

Met een kostendekkende afvalstoffenheffing gaat de gemeente toe naar een 100% kostendekkend tarief voor het inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval. De genoemde tarieven voor de verschillende scenario's zijn doorgerekend, maar niet definitief. De benodigde begrotingswijzigingen en definitieve aanpassing van het tarief 2023 worden in de raad van december 2022 bij vaststelling van de afvalstoffenheffing meegenomen.

Aanpak, uitvoering en participatie
Na besluit van de raad voor een scenario volgt een begrotingswijziging voor 2023, omdat de exacte bedragen nog niet in de conceptbegroting 2023 zijn opgenomen. In december zal deze begrotingswijziging, waarin ook de nieuwe afvalstoffenheffing wordt vastgesteld, ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. Het nieuwe tarief wordt ter advisering aan de belastingdienst voorgelegd.

Verder zal na besluitvorming in uw gemeenteraad middels een persbericht de media worden ingelicht over de definitieve keuzes die zijn gemaakt.

Duurzaamheid
Het afvalstoffenbeleid van de gemeente is gericht op afvalscheiding om zo de VANG doelstellingen te behalen: 30 kg restafval per persoon in 2025. De gemeente faciliteert het scheiden van PBD afval, GFTe afval, papier, glas en textiel. Bij restafval is het beleid zo gemaakt dat de vervuiler betaalt, en daarom betalen eerpersoonshuishoudens vaak naar rato voor hun afvalstoffen.

Hillegom-Lisse-Teylingen
Zodra de raadskeuze van een scenario bekend is kan worden vergeleken in hoeverre de afvalstoffenheffing van 2023 al dan niet in lijn ligt met die van Hillegom en Lisse.

Urgentie
Per 1 januari 2023 gaat het nieuwe inzamelcontract met PreZero in. Dit betekent dat de frequentie van inzameling huis-aan-huis (GFTe) inzichtelijk moet zijn (dus: al/niet zomerinzamling). Verder kan, indien nu besloten wordt, de aangepaste afvalstoffenheffing in december 2022 worden vastgesteld op basis van de nieuwe afwegingen.

Evaluatie
Bij de evaluatie van het afvalbeleid (2024) zal de impact van de maatregelen, behorende bij het gekozen scenario, worden geëvalueerd. De financiële gevolgen daarvan worden bij de financiële rapportages meegenomen.

Bijlagen en achtergrondinformatie
Scenariodiscussie afvalinzameling 2023 en verder
Financiering kosten voor Afvalbeleid 2021 – 2024 (Optie 3); raadsbesluit maart 2020

het college van burgemeester en wethouders,

Jeroen F.A. Tomassen	Carla G.J. Breuer
secretaris	burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 16 augustus 2022 met als onderwerp Aanpassingen afvalbeleid Teylingen

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op

- Artikel 229, eerste lid, onder a en b, Gemeentewet
- Artikel 15.33, Wet Milieubeheer

besluit:

1. In te stemmen met het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing per 2023 door een voorkeur uit te spreken voor een van de vier scenario's beschreven in de discussienota 'Aanpassingen afvalbeleid'.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 september 2022,

Robert van Dijk griffier	Carla G.J. Breuer voorzitter